

Proč je dobře, že byla schválena směrnice o autorském právu

Schválením směrnice o autorském právu, jejíž součástí je i pro mnohé kontroverzní článek 13, se zcela jistě změní fungování internetu. My jsme ale přesvědčeni, že je to změna k lepšímu. Postavení obřích firem, jako je Google nebo Facebook, bude sice v jisté míře oslabené, ale na oplátku bude významně posílena pozice evropského kreativního průmyslu, tedy i vás, autorů hudby a textů.

V Evropském parlamentu byla 26. března schválena směrnice o autorském právu. V příštích týdnech už ji jen zbývá formálně potvrdit v Radě EU. O důležitosti článku 13, který je její součástí, jsme vás informovali už během léta. A pravděpodobně také díky aktivitě vás autorů byla směrnice v rámci několikolového schvalování přijata.

Do dvou let v zákonech

Jde o jednu z největších změn autorského práva v evropské legislativě od roku 2001. Celé jednání bylo velmi emotivní a neobešlo se bez lobbyingu velkých technologických firem, jako je Google, Facebook, ale trochu paradoxně také Wikipedie, již schválení směrnice nijak zvlášť neomezí. Na zavedení této směrnice do legislativy budou mít členské státy dva roky, a tak si na faktickou změnu a hlavně přesnou formulaci zákonů budeme muset ještě nějaký ten pátek počkat.

Autoři jako plnohodnotný partner k diskusi

Jistě vás ale nejvíc zajímá, jaké výhody vlastně mohou autoři napříč Evropou očekávat. Především konečně nastane dialog. V současnosti velké technologické firmy nic nenutí, aby reflektovaly potřeby autorů, jejichž dílo v drtivé většině sdílí. Od nyníška

však budou donuceny zasednout s autory ke kulatému stolu a domluvit se na licenčních podmínkách přijatelných pro obě strany. Za svoji tvorbu na internetu tak konečně začnete dostávat spravedlivou odměnu, kterou dnes dostáváte za užití v rádiích a televizi. A co si budeme povídat, málokdo si dnes hudbu pouští jinak než na internetu.

Neziskové služby bez omezení

Současně se nemusíte bát, že vám zmizí veškerá data z všemožných datových úložišť, která používáte, nebo že si nevyhledáte Leoše Janáčka na Wikipedii. Článek 13 se vztahuje ke službám, které slouží nejen k ukládání a sdílení velkého množství dat chráněných autorským zákonem, ale které tato data též organizují a zpřístupňují veřejnosti za účelem zisku. Směrnice dokonce doslova vyjmenovává služby, na něž se článek 13 nevztahuje. Mezi nimi je i již zmíněná Wikipedie. Startupy mladší tří let pak mají stanovené povinnosti mírnější. Je tedy na první pohled zřejmé, že směrnice nehází klacky pod nohy inovativním řešením, ale chce jen omezit aroganci nadnárodních technologických firem.

Parodie z internetu nezmizí

Vy sami samozřejmě stále můžete nahrávat vlastní tvorbu kamkoliv.

Článek 13 pak výslovně říká, že budou stále uplatňovány výjimky pro citace, recenzi, kritiku, karikaturu nebo parodii. A tak se nemusíte bát. Nepřijdete ani o memy, ani o svou denní várku oblíbených gifů. Směrnice samozřejmě bere v úvahu svobodu slova a nechce ji žádným způsobem omezovat. Snaží se pouze narovnat vztah technologických gigantů a autorů, který je momentálně velmi nevyrovnaný.

Přečíslovaný článek 13

Závěrem musíme pro ty z vás, kteří budou hledat přesné znění článku 13, uvést na pravou míru jeho číslování. Kvůli pozměňovacím návrhům přijatým v průběhu jednání byla totiž celá směrnice před hlasováním v parlamentu přečíslována. Ve schválené verzi směrnice o autorském právu se tak původní článek 13 nachází pod číslem 17. My jsme se ale rozhodli v textu používat jeho původní číslo, abyste hned věděli, o čem je řeč. A to především proto, že se o něm jako o článku 13 mluvilo mnoho měsíců a nechtěli jsme vás užíváním jeho finálního čísla zmást. Naštěstí je už schválení směrnice téměř jisté, a tak se další změny v číslování jednotlivých článků bát nemusíte. ☒